

Αυστραλία

Οι Έλληνες πρωτοπόροι στην Αυστραλία στα τέλη του 19ου αιώνα και στις αρχές του 20ου δεν γίνονταν δεκτοί να εργαστούν στις πόλεις. Στα λιγοστά εργοστάσια δούλευαν αυτοί που ήσαν Βρετανοί υπήκοοι. Έτσι οι περισσότεροι βρήκαν δουλειά στην επαρχία ως ξυλοκόποι, γεωργοί, εργάτες στις φάρμες, χαμάληδες στα λιμάνια της χώρας. Όσοι έμειναν στις πόλεις δούλευαν σε εστιατόρια και σε καταστήματα τροφίμων. Αρκετοί Έλληνες κατέφυγαν στη Νότια Αυστραλία στην περιοχή του Coober Pedy σε αναζήτηση του πολύτιμου λίθου «οπαλλίου». Εκεί δημιούργησαν ήδη τη δεκαετία του 1950 κοινότητα και σχολείο. Και σήμερα ακόμη κατοικούν αρκετοί Έλληνες στην κωμόπολη του Coober Pedy και ασχολούνται κυρίως με την εμπορία του οπαλλίου. Μάλιστα το σημαντικότερο Ορυχείο - μουσείο της περιοχής είναι ιδιοκτησία ενός Έλληνα.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων τους οι Έλληνες μετανάστες της Αυστραλίας αρχίζουν να οργανώνονται λίγο πριν τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο σε Εργατικούς Συνδέσμους. Πρόκειται για ένα θεσμό που έχει ως σκοπό να βοηθήσει τους Έλληνες εργαζόμενους να αντιμετωπίσουν τα πολλαπλά προβλήματά τους.

Ο Κώστας Καλαϊτζίδης κατεβάζει στα ορυχεία του Coober Pedy τον σύντροφό του Κ. Καρατσιβούδη, σε αναζήτηση των οπαλλίων, το 1960.

Μια Ελληνική Κοινότητα στην έρημο της Αυστραλίας

Το Coober Pedy είναι μια μικρή κωμόπολη στην έρημο της Νότιας Αυστραλίας, γνωστή για τους πολύτιμους λίθους οραί.

Στις δεκαετίες του 1970 και 1980 υπήρχε στο Coober Pedy μια εύρωστη Ελληνική Κοινότητα με περίπου 700 μέλη. Στις αρχές του νέου αιώνα τα μέλη της κοινότητας έχουν περιοριστεί περίπου στα 200, συνεχίζουν όμως να είναι καλά οργανωμένα, να έχουν ιδιόκτητο Κοινοτικό Κέντρο και την εκκλησία τους, τον Άγιο Νικόλαο.

Και σήμερα ακόμη οι Έλληνες ελέγχουν σε μεγάλο βαθμό την εμπορία του οραί και παίζουν σημαντικό ρόλο στην οικονομία της πόλης. Δεν είναι τυχαίο ότι το πλέον καλά οργανωμένο ορυχείο-μουσείο, μέσω του οποίου διακινείται το μεγαλύτερο μέρος της τουριστικής κίνησης στην πόλη, είναι σε ελληνικά χέρια.

Δεν είναι επίσης τυχαίο ότι επί δύο δεκαετίες, και παρά τον μικρό αριθμό των Ελλήνων, στο Coober Pedy εκλέγεται δήμαρχος, ελληνικής καταγωγής.

Πηγή: Αρχείο Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.

Έλληνες και αλλοεθνείς εργάτες στο εργοστάσιο Shir, επί της Wellington Road, στο προάστιο Collingwood της Μελβούρνης (1963).

Ο πρώτος Εργατικός Σύνδεσμος ιδρύθηκε το 1935 στη Μελβούρνη και το όνομά του ήταν «Ελληνικός Εργατικός Αλληλοβοηθητικός και Εκπαιδευτικός Σύνδεσμος Δημόκριτος». Το 1939 ιδρύεται στο Σύδνεϋ ο Άτλας που ξεκίνησε ως αθλητικός όμιλος και εξελίχθηκε σε πολιτική οργάνωση. Το 1946 ιδρύθηκε στην Αδελαΐδα η Πανελλαδική Ένωση που το 1957 έγινε ο «Εργατικός Σύνδεσμος Πλάτωνας». Παρόμοιες οργανώσεις ιδρύθηκαν στη Βρισβάνη (Ρήγας Φεραίος) και στη Μιλτζούρα (Πλάτωνας).

Έλληνες οπαλιωρύχοι με ιθαγενείς κατά τη διάρκεια διαλείμματος στα οπαλιωρυχεία της υπόγειας κωμόπολης του Coober Pedy (1954).

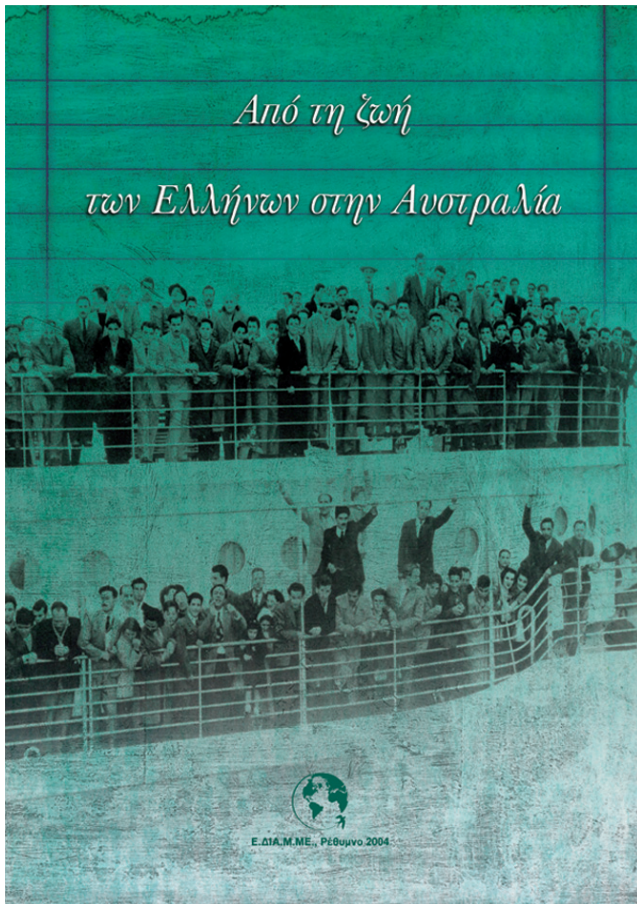

Δελτίο εγγραφής σε συνδικαλιστική ένωση του έτους 1917-1918, στην Πέρθη.

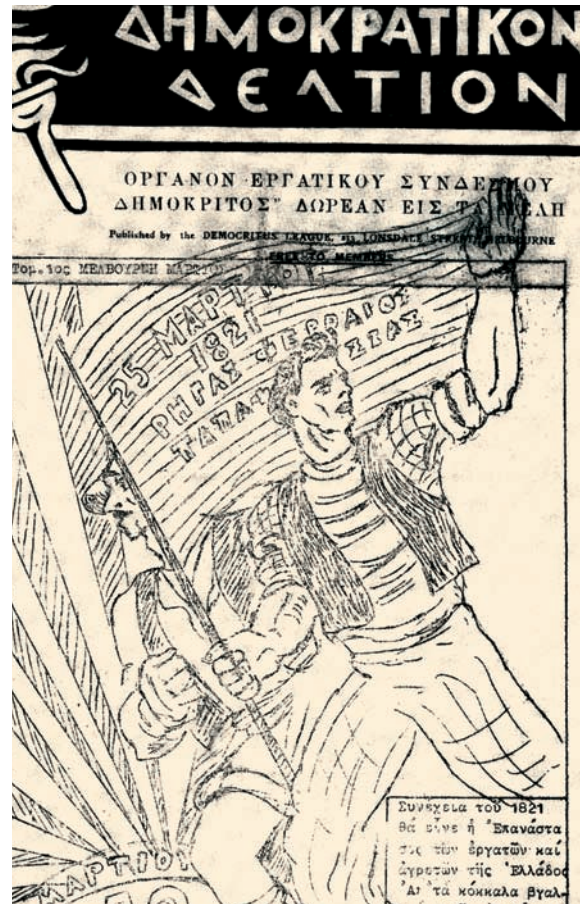
Οι σύνδεσμοι αυτοί εκτός από τη βοήθεια που δίνουν στους Έλληνες εργαζόμενους προσπαθούσαν επίσης να τους οργανώσουν σε συνδικάτα. Εκτός από την προσπάθεια ένταξης στην αυστραλιανή κοινωνία οι εργατικοί σύνδεσμοι εκφράζουν επίσης τη συμπαράστασή τους στον ελληνικό λαό στη διάρκεια της κατοχής.

Οι εργαζόμενοι στο καπνεργοστάσιο του Πέτρου Μικελίδη, το 1930 στην Πέρθη.

Εξώφυλλο φωτογραφικού λευκώματος «Από τη ζωή των Ελλήνων στην Αυστραλία».

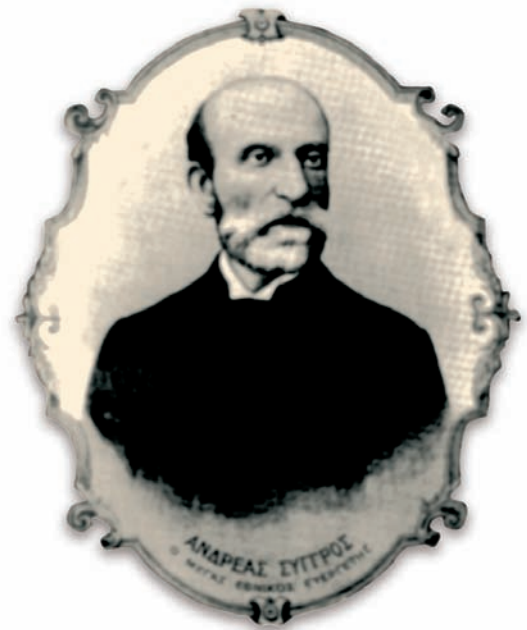

Το Δημοκρατικό Δελτίον που άρχισε να εκδίδει ο Δημόκριτος ένα χρόνο μετά την ίδρυσή του το 1936.

Μεγάλη Βρετανία

Οι Έλληνες που οργάνωσαν τις πρώτες κοινότητες στη Μεγάλη Βρετανία (στο Λονδίνο, στο Μάντσεστερ και στο Λίβερπουλ) ασχολήθηκαν κυρίως με το εμπόριο και τη ναυτιλία. Έτσι συναντούμε εμπορικούς οίκους, ναυτιλιακά γραφεία και αργότερα κάποια εργοστάσια. Μερικοί από τους εμπορικούς οίκους και τα ναυτιλιακά γραφεία είχαν γραφεία και σε άλλες ευρωπαϊκές ή μεσογειακές πόλεις. Ανάμεσα σ' αυτούς που είχαν γραφεία στο Λονδίνο ήταν και ο γνωστός Έλληνας επιχειρηματίας Ανδρέας Συγγρός. Άνοιξε το γραφείο του στο Λονδίνο το 1870. Αργότερα άνοιξαν γραφεία στο Λονδίνο και οι Έλληνες εφοπλιστές.

Από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα φτάνουν στο Λονδίνο και αρκετοί Κύπριοι. Συνήθως επρόκειτο για φτωχούς αγρότες που έψαχναν για καλύτερη τύχη.

Ανδρέας Συγγρός. Πλούσιος Έλληνας επιχειρηματίας, που άνοιξε το γραφείο του στο Λονδίνο το 1870.

B. ΜΟΥΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ
ΟΙΚΟΣ ΚΑΠΝΕΜΠΟΡΙΚΟΣ
 ΛΕΥΚΟΣ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΤΩ 1821
 Έδρα εν Κωνσταντινουπόλει: Γαλατῆς, Χάνιον Ἁγίου Πέτρου, Ἄριθ. 27-29.
 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΞΑΝΘῷ ΚΑΙ ΑΜΙΕῷ

ΕΞΑΓΩΓΗ ΚΑΠΝῶΝ ΕΙΣ ΦΥΛΛΑ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΚΑΠΝῶΝ ΚΑΙ ΣΙΓΑΡΕΤῶΝ ΕΝ ΜΑΝΧΗΣΤΡῃ THE ASSOCIATED PAPERS FOR THE EUROPEAN ΥΠΟΙ Β. ΜΟΥΡΑΤΗ ΚΑΙ ΣΙΑ
B. MURATTI Sons & Co, Ltd
 MANCHESTER, 54, Whitworth Street, Oxford Street. * Διευθυντής: Δ. Β. ΜΟΥΡΑΤΗΣ *

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
 ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, 5, Creed Lane, Ludgate Hill, E. C.
 ἐν ΒΥΡΕΣΣΑΛΕΙΣ, Rue de Cologne, 22.
 ἐν ΒΕΡΟΛΙΝῃ, N. W. Dorotheenstrasse, 22.

B. MURATTI & CIE
NÉGOCIANTS EN TABACS
 MAISON FONDÉE A CONSTANTINOPOLE EN 1824
 Succursales à XANTHI et SAMSOÛN
 Adresse à Constantinople: Galata, Ancienne Banque, Han Saint Pierre, N° 27-29.

● EXPORTATION DE TABACS EN FEUILLES ●

Fabrique de Tabacs et Cigarettes à Manchester (Angleterre), sous la raison sociale
B. MURATTI Sons & Co, L^{td}
 Siège Social à MANCHESTER, 54, Whitworth Street, Oxford Street. Directeur: D. B. MURATTI

Succursales à: LONDRES, 5, Creed Lane, Ludgate Hill, E. C.
 BRUXELLES, Rue de Cologne, 22.
 BERLIN, N. W. Dorotheenstrasse, 22.

Εργοστάσιο καπνού στο Μάντσεστερ (19ος αιώνας).

The PAPAYANNI LINE of STEAMERS
 STEAMERS SAILING REGULARLY BETWEEN
Liverpool and the Mediterranean

S.S. ADALIA
 " ANATOLIA
 " BRITANNIA
 " ROUMELIA

S.S. AGIA SOFIA
 " PLANTAIN
 " ARARAT

The above named British Steamers are despatched from LIVERPOOL at regular intervals, taking the following Two Weeks:-

For MALTA, SYRA, SMYRNA, CONSTANTINOPE and ODESSA (monthly)
 Fare for Round Voyage Sts. 35.

For TANGIERS, ALGIERS, MALTA and ALEXANDRIA (fortnightly)
 Fare for Round Voyage Lst. 27.

Passengers are booked through to Beyrut, Jaffa, Alexandretta, Limassol and Larnaca (Cyprus).

FIRST-CLASS PASSENGERS ONLY BOOKED
 A STEWARDESS CARRIED

All the Steamers of this Line are carefully divided into compartments by strong iron watertight bulkheads, carried up to the top deck, as the only safeguard against foundering in case of collision. Plans may be seen at the office of the Company. They carry a limited number of first-class Passengers to and from this country; there is no overcrowding, and as they call at many places of natural and historical interest, tourists and pleasure seekers taking a trip by them will find it most enjoyable, interesting, instructive, safe, and economical.

For any further particulars apply to
PAPAYANNI & Co.,
 8, Fenwick Chambers, Liverpool.
 Or to their agents at the various ports of call
DOROS BROTHERS
 Agents in Constantinople.

THE SEA INSURANCE COMPANY, LIMITED
 CAPITAL: FIVE HUNDRED THOUSAND POUNDS STERLING
 OFFICES:
 EXCHANGE BUILDINGS, LIVERPOOL
 AGENTS IN CONSTANTINOPLE: DOROS BROTHERS

Ελληνική ναυτιλιακή εταιρεία στο Λίβερπουλ (19ος αιώνας).

Στην Αγγλία προσπαθούσαν να ορθοποδήσουν και να δημιουργήσουν ξανά τη ζωή τους. Ζούσαν αποκομμένοι από την υπόλοιπη ελληνική παροικία και δούλευαν πολύ σκληρά. Κάποιοι κατάφεραν με τις οικονομίες τους να δημιουργήσουν τις πρώτες μικρές κυπριακές επιχειρήσεις. Επρόκειτο για εστιατόρια, καφενεία και μπακάλικα.

Παντίας Ράλλης. Ένας από τους πιο επιτυχημένους εμπόρους της ελληνικής κοινότητας. Ανήκε στη γνωστή οικογένεια που ίδρυσε τον Εμπορικό Οίκο Ράλλη με γραφεία από το Λονδίνο μέχρι τις Ινδίες και με 20.000 υπαλλήλους. Ο ίδιος διηύθυνε το γραφείο του Λονδίνου για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα του 19ου αιώνα.

Δημήτριος Βικέλας, γνωστός Έλληνας λογοτέχνης. Εργάστηκε για τη διοργάνωση των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 1896. Για ένα διάστημα έζησε στο Λονδίνο και εργάστηκε στον εμπορικό οίκο των αδελφών Μελά (1852).

Δυτική Ευρώπη

Η μικρασιατική καταστροφή οδήγησε ένα αριθμό Ελλήνων στη Δυτική Ευρώπη και ιδιαίτερα στη Γαλλία. Οι Μικρασιάτες Έλληνες εγκαταστάθηκαν κυρίως στη Μασσαλία και το Παρίσι. Στις πόλεις αυτές υπήρχαν ήδη εγκατεστημένοι Έλληνες. Τους βρίσκουμε να εργάζονται σε εστιατόρια, να έχουν ραφεία και μικρά καταστήματα τροφίμων. Κάποιοι είναι εργάτες, ενώ άλλοι άνοιξαν τα πρώτα ελληνικά εστιατόρια. Ένας αριθμός εργατών εγκαταστάθηκε στη Γαλλία στη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου για να εργαστούν στα εργοστάσια της πολεμικής βιομηχανίας.

Στο Παρίσι βέβαια και τη Μασσαλία υπήρχαν ελληνικές παροικίες ήδη από το 19ο αιώνα. Πρόκειται για παροικίες εμπόρων στην περίπτωση της Μασσαλίας και λογίων στην περίπτωση του Παρισιού.

Στη Μασσαλία οι Μικρασιάτες πρόσφυγες ασχολήθηκαν με το εμπόριο συνεχίζοντας την παράδοση των παλιών εμπορικών οίκων.

Η ελληνική εκκλησία του Αγίου Στεφάνου στο Παρίσι.

3.2.2 Η μεταπολεμική περίοδος

Τα μεγάλα κύματα της μεταπολεμικής μετανάστευσης κατευθύνονται στις ΗΠΑ, κυρίως στον Καναδά, την Αυστραλία και τη Δυτική Ευρώπη. Η μεγάλη μάζα των μεταναστών αυτών είναι αγρότες. Θα εργαστούν επομένως ως ανειδίκευτοι εργάτες. Αναγκάζονται έτσι να δεχτούν οποιαδήποτε εργασία. Στις ΗΠΑ, τον Καναδά και την Αυστραλία θα εργαστούν κυρίως στα εστιατόρια και άλλες μικροεπιχειρήσεις τροφίμων των οποίων οι ιδιοκτήτες είναι τις περισσότερες φορές Έλληνες. Κάποιοι από τους μεταπολεμικούς μετανάστες που είναι τεχνίτες θα εργαστούν στις βιοτεχνίες ρούχων, σε εργαστήρια, σε γκαράζ, σε ξυλουργεία και στις οικοδομές. Υπάρχει και ένας αριθμός από ελεύθερους επαγγελματίες, κάποιοι επιστήμονες, γιατροί, δικηγόροι, μηχανικοί, και κάποιοι που είναι απόφοιτοι σχολών μέσης παιδείας. Αυτοί που έχουν κάποια μόρφωση θα εργαστούν στον τομέα των υπηρεσιών όπως τα ταξιδιωτικά γραφεία, οι επικοινωνίες και οι ασφάλειες. Οι γυναίκες που ήταν συνήθως χωρίς επάγγελμα στην Ελλάδα ή βοηθούσαν στις αγροτικές εργασίες, θα εργαστούν κυρίως σε βιοτεχνίες ρούχων ή ως οικιακοί βοηθοί.

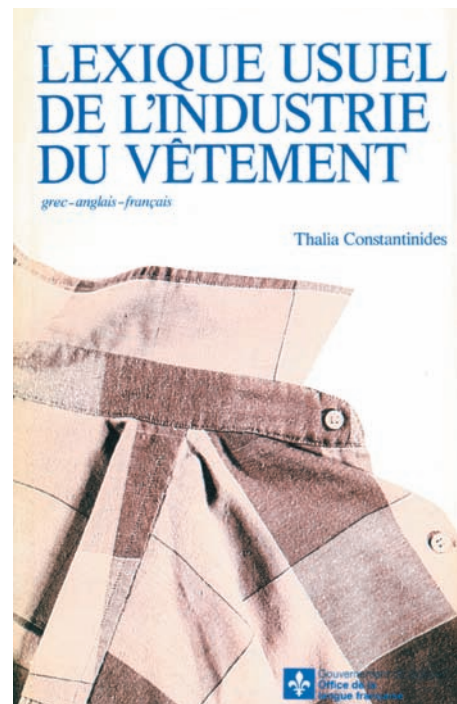
Έλληνας τεχνίτης στο μηχανουργείο του στο Μόντρεαλ (Δεκαετία του '70).

Ελληνίδες εργάτριες και Έλληνες εργάτες σε βιοτεχνία ρούχων στο Μόντρεαλ (Δεκαετία του '70).

Ελληνική Κοινότητα Όφφενμπαχ Γερμανίας στην πορεία της Πρωτομαγιάς.

Λεξικό όρων που χρησιμοποιούνταν από τις Ελληνίδες εργάτριες στις βιομηχανίες ρούχων (Μόντρεαλ 1987).

ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΕΡΓΑΤΗΣ ΑΦΗΓΕΙΤΑΙ

«Ονομάζομαι Νίκος Στεφαδούρος και γεννήθηκα στο χωριό Πυλί της Κω. Έφυγα από την πατρίδα το 1951, στις 6 Αυγούστου, και έφθασα στο Χάλιφαξ στις 21 με το καράβι “ΝΕΑ ΕΛΛΑΣ”. Μαζί μου ταξιδεύανε οι συμπατριώτες μας Δωδεκανήσιοι Αθανασίου, Σταμπίλης, Τσαμπαλιέρος και άλλοι, οκτώ το σύνολο που δεν θυμούμαι τα ονόματά τους. Στο καράβι ήταν κι άλλοι Έλληνες από την Παλιά Ελλάδα. Από το Χάλιφαξ πήραμε το τρένο και φθάσαμε στην πόλη Κεμπέκ. Μας πήρε το μιγκρέϊσον (μεταναστευτικές αρχές), όπου μας υποδέχθηκε σαν να είμαστε Καναδοί. Επί δέκα μέρες ήμασταν όλοι μαζί οι Έλληνες και συνάμα φρόντισαν να μας βρουνε δουλειά. Τέλος, μας έστειλαν όλους μαζί, 22 Έλληνες, να επισκευάζουμε γραμμές των τρένων. Ήταν αρχές του Σεπτεμβρη και ταξιδεύαμε τρία μερόνυχτα για να φθάσουμε στον προορισμό μας. Πήγαμε πολύ βόρεια και εκεί κιόλας υπήρχανε χιόνια και έκανε κρύο. Το μέρος αυτό ονομαζότανε Ontario Herst και τη νύχτα βλέπαμε το βόρειο Σέλας. Αρχίσαμε δουλειά. Φεύγαμε το πρωί 40 και 50 χιλιόμετρα μακριά, με βαγονάκια ξεσκέπαστα και προσπαθούσαμε να κρυφτούμε ο ένας πίσω από τον άλλο για να προφυλαχτούμε από το πολύ κρύο. Με κασμάδες, λοστούς και βαριές, δουλεύαμε όλη την ημέρα και το βράδυ γυρίζαμε στα βαγόνια όπου κοιμούμασταν. Τρώγαμε και ύπνο. Και το πρωί, πάλι εργασία. Εκεί, κανείς δεν ήταν ευχαριστημένος διότι αλλιώς ενομιζαμε πως ήταν η ξενιτιά. Τη βρήκαμε χειρότερα από την πατρίδα, που όλος ο κόσμος τότε θέλαμε να φύγουμε και φεύγαμε εκατοντάδες για να αποφύγουμε τη φτώχεια που έδερνε τον τόπο μας.

Γι' αυτό ήρθα κι εγώ στον Καναδά. Η αρχή δεν ήταν καθόλου ευχάριστη. Θυμάμαι, τότε που εργαζόμασταν στις γραμμές, κάποιος συμπατριώτης μας δεν άντεξε την κακουχία και ένα απόγευμα έπεσε κατά γης: Και τότε όλοι μαζί ερίξαμε κατά γης τα σύνεργά μας και ο υπεύθυνος μας πήγε στα βαγόνια μας, αλλά δεν μπορούσαμε να συνεννοηθούμε. Έφερε λοιπόν διερμηνέα από το πλησιέστερο χωριό και συνεννοηθήκαμε. Και η απόφαση ήταν να φύγουμε όλοι μας. Έτσι, από εκεί κατεβήκαμε στο Μόντρεαλ».

(Από την αφήγηση του Νίκου Στεφαδούρου, στο βιβλίο «Οι Δωδεκανήσιοι του Κεμπέκ», Κέντρο Ελληνικών Ερευνών Καναδά, ΚΕΕΚ, Μόντρεαλ, 2003).

Ακκόρντ

... Δυστυχώς πολλοί συμπατριώτες μας δεν μπορούν να καταλάβουν τη ζημιά που κάνουν. Δουλεύουν δυο μήνες, πιάνουν καλά λεφτά, τον τρίτο ανεβαίνει το ακκόρντ, λιγοστεύουν τα λεφτά. Άμα πάλι σε δυο μήνες στρώσουνε και πιάσουνε κάτι παραπάνω, ανεβαίνει πάλι το ακκόρντ. Και την πληρώνουμε όλοι. Γιατί το ακκόρντ δεν το διαλέγεις. Σου λένε έχει δουλειά με ακκόρντ. Χωρίς, δεν έχει. Εγώ δε δουλεύω ακκόρντ. Και άμα μου πούνε να δουλέψω έτσι, θα φύγω. Άλλος όμως δεν μπορεί να φύγει, πού να πάει, δεν ξέρει να μιλήσει, θα τον ξαναρίξουν πάλι στο ακκόρντ...

Πηγή: Γ. Ματζουράνης, Έλληνες εργάτες στη Γερμανία, Gutenberg, Αθήνα, 1974, σελίδα 75.

Ο Νίκος Στεφασαδούρος, στο μέσον, μαζί με δύο Ιταλούς. Στη δεκαετία του '50 εργάστηκε για τη συντήρηση των γραμμών του τρένου στο Ontario Herst του Καναδά.

Με την πάροδο του χρόνου και αφού κατάφεραν με τις οικονομίες τους να συγκεντρώσουν λίγα χρήματα, αρκετοί από τους μεταπολεμικούς μετανάστες αρχίζουν να δημιουργούν τις δικές τους μικροεπιχειρήσεις. Ο τομέας στον οποίο στράφηκαν οι μετανάστες αυτοί ήταν τα εστιατόρια. Σε όλες τις μεγάλες πόλεις των ΗΠΑ, του Καναδά, της Αυστραλίας, αλλά και σε πόλεις της Ευρώπης υπάρχουν δεκάδες, εκατοντάδες ελληνικά εστιατόρια. Σήμερα μάλιστα υπάρχουν Έλληνες που είναι ιδιοκτήτες αλυσίδων εστιατορίων. Ιδιαίτερα στις δεκαετίες του 1950, 1960 και 1970 δημιουργήθηκαν σε αρκετές μεγάλες πόλεις εμπορικοί δρόμοι (οδοί) ή και περιοχές με αρκετά ελληνικά καταστήματα, κυρίως εστιατόρια, καφενεία/καφέ, ζαχαροπλαστεία, ταβέρνες, δισκοπωλεία κ.λπ. Οι δρόμοι αυτοί διασώζονται μέχρι και σήμερα και αρκετοί απ' αυτούς είναι πλέον ευρέως γνωστοί, όπως για παράδειγμα η περιοχή της Astoria στη Νέα Υόρκη, η Greektown στο Σικάγο, η οδός Lonsdale στη Μελβούρνη, η οδός Dan Forth στο Τορόντο, η οδός Avenue du Parc στο Μόντρεαλ, γνωστή και ως Παρκαβενέικα.

Ελληνικό καφέ στο Τορόντο.

Στις μεγάλες πόλεις δεκάδες Ελληνοαμερικανοί έχουν σήμερα επιχειρήσεις

Η εταιρεία Magna Motor ανήκε στους Μίλτο και Χάρη Σταμούλη στις ΗΠΑ.

Ο Μπάριμπα Γιώργης ο Ξενούχτης, στην Αστόρια της Νέας Υόρκης.

Ελληνικό εστιατόριο στο Τορόντο.

Από τις επαγγελματικές ασχολίες των Ελλήνων στη Γερμανία

Ελληνίδα μετανάστρια το 1967 στο εργοστάσιο παραγωγής μπισκότων (Brandt) στο Hagen.

Ελληνικό εργαστήριο γουνοποιίας Κωστής, στη Frankfurt το 1981.

Έλληνες μετανάστες το 1966 σε εργοστάσιο κατασκευής μηχανών (Brangel) στο Ντόρτμουντ (Dortmund).

Από τη δουλειά στα ανθρακωρυχεία... μέσα από την ανθυγιεινή εργασία προσπαθούν να κερδίσουν το μέλλον τους... το παρόν τους ήταν θαμμένο στα έγκατα της γης που ήταν χωμένοι όλη την ημέρα.